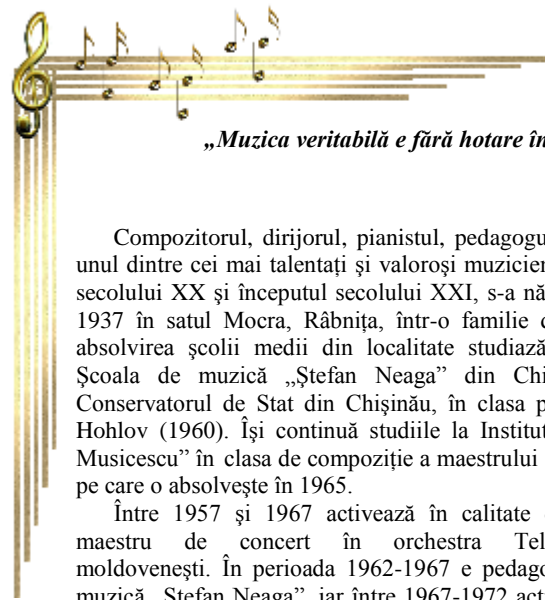

Oamenii Moldovei mele

Eugen Doga

Chișinău 2012

„Muzica veritabilă e fără hotare în timp și spațiu”

(Eugen Doga)

Compozitorul, dirijorul, pianistul, pedagogul, Eugen Doga, unul dintre cei mai talentați și valoroși muzicieni de la sfârșitul secolului XX și începutul secolului XXI, s-a născut la 1 martie 1937 în satul Mocra, Râbnița, într-o familie de țărani. După absolvirea școlii medii din localitate studiază violoncelul la Școala de muzică „Ștefan Neaga” din Chișinău, apoi la Conservatorul de Stat din Chișinău, în clasa profesorului Gh. Hohlov (1960). Își continuă studiile la Institutul de Arte „G. Musicescu” în clasa de compoziție a maestrului Solomon Lobel, pe care o absolvă în 1965.

Între 1957 și 1967 activează în calitate de violoncelist, maestru de concert în orchestra Teleradiodifuziunii moldovenești. În perioada 1962-1967 e pedagog la Școala de muzică „Ștefan Neaga”, iar între 1967-1972 activează în cadrul Colegiului repertorial-redacțional al Ministerului Culturii al Moldovei. Din 1971 – liber profesionist.

Începutul creației sale datează cu perioada anilor 1958-1965, când scrie câteva piese pentru pian și violoncel și poemul simfonic *Mama*, inspirat de linogravura lui Aurel David. De-a lungul anilor compune mai multe cantate, cicluri corale, cântece pentru copii, cvartete de coarde, piese instrumentale de cameră, romanețe etc. O deosebită popularitate au căpătat cântecele și romanțele lui Eugen Doga intrate în repertoriul Mariei Bieșu, Margaretei Ivanuș, Nadejdei Cepraga, Sofiei Rotaru, Mariei Codreanu, al lui Iurie Sadovnic ș.a. (*Codrii mei frumoși, Mama, Cred în ochii tăi, Meditație, Oglinda clipei, Orașul meu, Casa părintească* și alte romanețe pe versuri de Mihai Eminescu și Grigore Vieru).

Un capitol aparte în creația compozitorului îl constituie muzica pentru mai mult de 200 de filme artistice, documentare, de animație și spectacole de teatru. Debutează în acest domeniu în 1967 cu muzica la filmul lui Gheorghe Vodă *Se caută un paznic*, după care urmează colaborările cu alți regizori (Valeriu Gagiu, Vlad Ioviță ș. a.). Cea mai fructuoasă s-a dovedit a fi colaborarea cu Emil Loteanu. Muzica creată la filmele *Lăutarii, O șatră urcă-n cer, Gingașa și tandra mea fiară, Anna Pavlova, Luceafărul* a fost remarcată în cadrul unor festivaluri cinematografice internaționale ca fiind „o muzică de o rară și poetică frumusețe”. Numele lui Eugen Doga figurează în subtitrele multor filme create la diferite studiouri din Moscova, Sankt-Petersburg, Kiev, București (*Maria-Mirabela, Я хочу петь, Patul lui Procust, Восьмое чудо света, Гонки по вертикали, Probe indirecte* ș.a.).

A scris muzica pentru filmele în desene animate *Capra cu tei iezi, Punguța cu doi bani, Banca lui Guguță, Guguță poștaş* etc.

Un loc aparte în creația lui Eugen Doga îl ocupă lucrările inspirate din opera eminesciană. Lucrarea capitală, care determină creația compozitorului, este considerată, pe bună dreptate, baletul *Luceafărul* (1983). A fost jucat pe scenele Operei Naționale din Chișinău, a teatrelor din Moscova, Kiev, Minsk, Sankt-Petersburg etc. A urmat apoi muzica pentru filmul televizat al maestrului Emil Loteanu, consacrat lui Mihai Eminescu. A pregătit și o variantă de concert a baletului, care a fost interpretată în anul 2000 de orchestra Filarmonicii Naționale și Capela Corală Academică *Doina*.

Pentru prodigioasa-i activitate muzicală i-a fost conferit titlul de Artist al Poporului din Moldova (1984) și din URSS (1987). Este laureat al Premiului *Boris Glavan*, al Premiului de Stat al RSSM (1980) și al URSS (1984). În 1981 Uniunea cinematografiștilor din România i-a acordat un premiu pentru muzica scrisă la filmul *Maria-Mirabela*.

„Pentru contribuții substanțiale la propagarea operei eminesciene și la afirmarea valorilor spirituale naționale” i s-a decernat, în 2000, Medalia *Mihai Eminescu*. La „Gala filmului moldovenesc – secolul XX” (decembrie 2000) i s-a decernat Premiul pentru cea mai bună muzică cinematografică. Este cavalerul Ordinului Republicii (1997), Ordinului *Mecenatul Secolului* (Moscova), Medaliei de Onoare *Omul mileniului – 2000*, decernată de către Institutul Biografic din SUA. Este membru titular al AȘM (1991), Doctor Honoris Causa al Institutului Internațional de Cinematografie din Moscova (2000). A fost distins cu Medalia *Academicianul S.I. Vavilov* (2001, Fundația Umanistă Internațională).

În 2004 compozitorului-academician Eugen Doga i-a fost conferită *Tichia Maestrului*, cea mai înaltă distincție a elitei intelectualilor din Sankt-Petersburg.

BIBLIOGRAFIE

Opera

Curcubul alb: cantată: [pentru cor de copii și orchestră simfonică] / muz.: Eugen Doga; vers.: Emil Loteanu. – [s.l.: s.n., s.a.]. – 51 p.

Inima veacului = Serdce veka: pentru voce cu acompaniament / muz.: Eugen Doga; alcăt.: Serghei Pojar. – Ch.: Lit. artistică, 1987.–184 p.

În do major / Eugen Doga; graf.: V. Cutureanu, D. Mazepa. – Ch.: [s.n.], 2007. – 63 p.

Teoria elementară a muzicii: man. pentru șc. de muz. / Eugen Doga, Loghin Țurcanu. – Ch.: Lumina, 1991. – 464 p.

Dorința / vers.: M. Eminescu; muz.: Eugen Doga // Coruri: [culeg. de cântece] / alcăt.: T. Zgureanu. – Ch., 1995. – P. 44-48.

Maria-Mirabela / vers.: Grigore Vieru; muz.: Eugen Doga // Dimineața copiilor=Utro detstva: culeg. de cântece pentru copii. – Ch., 1984. – P. 82-94.

Ochiul tău iubit: ciclu vocal / muz.: Eugen Doga // La steaua: romanțe / vers.: Mihai Eminescu; alcăt.: Serghei Pojar, Gleb Ceaicovschi-Mereșanu. – Ch., 1989. – P. 162-191.

Referințe critice

Eugeniu Doga: bibliogr. / Bibl. Mun. „B. P. Hasdeu”; alcăt.: A. Salinschi. – Ch.: Universitas, 1993. – 64 p.

Eugen Doga / red. coord.: Aurelian Dănilă. – Ch.: Combinatul Poligrafic, 2002. – 16 p.: il.

Eugen Doga: compozitor, academician / AȘM. – Ch.: Știința, 2007. – 416 p. – (Academica).

Eugen Doga – brandul de țară // 50 cei mai influenți moldoveni în 2006. – Ch., 2006. – P. 114-115.

Loteanu, Emil. Muzică inspirată de viață // Emil Loteanu – destin de viață lungă: dialoguri, portrete, studii. – Ch., 2008. – P. 263-266.

Saka, Serafim. Eugen Doga // Saka, Serafim. Aici, atunci și acum: dialoguri. – Ch., 2010. – P. 148-155.

Vieru, Grigore. Cântecul pe el mi-l spune / Grigore Vieru // Doga, Eugen. În do major. – Ch., 2007. – P. 2.

Dedicații lirice

Codru, Anatol. Un prunc se-mpiedică de-aripa lui...: lui Eugen Doga // Codru, Anatol. Piatra de citire. – Ch., 2003. – P. 147.

Sadovnic-Orheianu, Iurie. Inspirație: maestrului Eugen Doga // Sadovnic-Orheianu, Iurie. Am să plec în codrul verde... – Ch., 1999. – P. 48.

Vieru, Grigore. Floarea de pe zid: lui Eugen Doga // Vieru, Grigore. Liniștea lacrimii: versuri. – Craiova, 2006. – P. 163-164.

Referințe

Consider muzica mea națională prin culoarea, temperamentul și forma sa de exprimare, dar universală în măsura în care (...) sunt înțeles de toată lumea.

Eugen Doga

Spunea cineva atât de exact și frumos, că-n limba sa este omul acasă. Acasă ne simțim și în cântecul lui Doga, în cel izvorât din cele mai adânci straturi ale melosului nostru popular.

Grigore Vieru

Universul sonor creat de Eugen Doga seamănă cu el însuși. Universul acesta iradiază multă căldură și lumină sonoră.

Emil Loteanu

În muzica lui Eugen Doga găsim lacrimi, tristeți, bucurii, căldură, stări, pe care nu doar le auzi, ci le trăiești. Atunci când îi asculți muzica, ai impresia că această muzică oarecum dispăre, se contopește cu omul.

Petru Vutcăraiu

Armonie (ascultându-l pe Eugen Doga) (fragment)

Peste toată-această-alcăturare
Muzica e semnul de iubire.

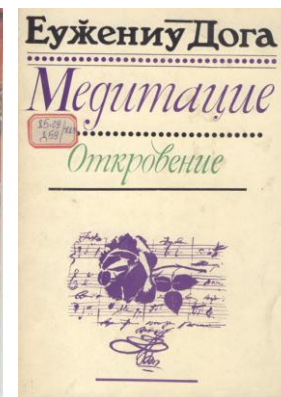
Cu modeste aripi ori semețe,
Ea înseamnă pururi tinerețe.

Aurească-și pletele stejarul,
Neatins de timp rămâne jarul.

Și fiindu-i nesecat izvorul,
Nu îmbătrânește creatorul.

Sub amiaza cântecelor tale
Plouă peste lume cu petale!

Valentin Roșca

Alcătuitor: Sabina Dodul
Responsabil de ediție: Claudia Balaban